

BODOČNOST

ST. (No.) 5.

MILWAUKEE, WIS., 18. APRILA (APRIL) 1913.

VOL. I.

**Slovenci na West Allisu, vsi na shod
v nedeljo, 20. t. m.**

**Na dnevnem redu je ustanovitev podružnice milwaške
čitalnice.**

**ZACETEK OB 3. URI POP.
PRI B. HREN-U.**

Slovensko delavsko izobraževalno društvo v Milwaukee je sklenilo, da prične takoj z ureditvijo dnevnega gojčnega načrta: ustanoviti svoje podružnice med našimi rojaki v predmestjih, kakor tudi drugod po Wisconsinu. To društvo si je v času svojega obstoja tako okrepilo svoje moči, da lahko sedaj svoj delokrog razširi izven središča milwaške naselbine. Prvi korak hoče narediti na West Allisu, ker si je sveto, da je tam dosti izobrazbe željnih rojakov, ki bodo z veseljem navdušenjem pozdravili ta potreben korak.

Knjižnica sedaj poseduje okrog 250 najboljših slovenskih knjig. Del teh hoče posoditi nameravani podružnici na West Allisu za toliko časa, da jih bodo člani podružnice prebrali. Potem dobi podružnica zopet nove knjige. In tako bo to vedno naprej. Tu se nudi vsakemu Slovencu na West Allisu, ki do sedaj ni mogel posluževati knjižnice zaradi oddaljenosti, da dobi za par centov veliko število knjig na razpolago. Dobre knjige

so na eni strani najboljša zabava, na drugi pa izobrazujejo čitatelja ter ga tako sposablajo za duševno samostojnost.

V dosego tega namena sklicuje Slovensko delavsko izobraževalno društvo javen shod za nedeljo popoldne, 20. aprila, v prostorih rojaka Blaž Hrena, 5309 National ave. Začetek ob treh popoldne.

Na shodu se bo govorilo o pomenu knjižnic za ljudsko izobrazbo in o izobrazbi sploh. Zato naj ne bo na West Allisu rojaka, ki bi se ne udeležil tega shoda, ki ima pomeniti pričetek novega in popolnejšega življenja za tamkajšnje Slovence. Takoj na shodu se bo izvolil poseben odbor z knjižničarjem vred ki bo takoj začel s poslovanjem.

Komur je res pri srcu napredek West Alliske naselbine, ta ima sedaj tu priliko, da to dejansko pokaže. Kdor ni za izobrazbo naselbine, ne more biti za njen napredek, kajti brez prave temeljite izobrazbe ni nobenega napredka ne na gospodarskim in ne na političnem polju.

Zatorej vsi na shod!

Pripravljali odbor S. D. I. D.

Izzivanje delavstva.

Po popročilu iz Bostona je zapustilo 500 telefonistinj N. York, da prevzamejo mesta svojih bostonskih koleginj. Na Bap Bay postaji so izstopile in korakale v Copley Place Hotel, kjer je imelo vodstvo pripravljenih za nje 350 krasnih sob. Mnogo sob, pravi poročilo, stane do 10 dolarjev na dan. Ni ti sobe ne hrana ne stane telefonistinj centa, vse plača družba. Razem tega dobe še 25 dolarjev doklade, k navadni plači, prosto perilo, in po službi jih peljajo v avtomobilih po zabaviščih. Imajo tudi svojo posebno stražo in orkester.

In vse to se dela za to, da se stavka bostonskih telefonistinj otepi in da se iste potisne nazaj v prejšnje bedno stanje.

Telefonistinj v Bostonu zahtevajo sledeče plačilne pogoje: \$7 za prvih 6 mesecev, drugih šest mesecev \$8, v drugem letu \$9, v tretjem letu \$10, v četrtem \$11, in v petem letu \$12, tedenske plače.

Da so te zahteve zelo skromne, priznavajo celo delavcem nasprotni listi. Vzlic temu tako nesramno izzivanje. Upati je, da bodo delavci dale nato temeljit odgovor!

Ali ste se že naročili na Bodočnost? Ako še ne, potem storite to danes.

Občutna zaušnica.

Kričaji in agitatorji za povečanje ameriške vojne mornarice so dobili tako gorko zaušnico od zvezinega tajnika W. J. Bryana, da je ne bodo kmalu preboleli. Takozvana mornariška liga je priredila ob priliki svojega zborovanja banket, na katerega je povabila tudi Bryana. V navdušenih govorih se je slavila ameriška mornarica ob tej priliki in ob enem so se stavile zahteve, da morajo Združene države svojo mornarico povečati, čes, da je domovina v nevarnosti. Bryan pa je v svojem kratkem govoru dejal, da je sicer tudi on zato, da se mornarica poveča, ako je kaka potreba zato. Toda on sedaj ne vidi nobene potrebe in bo vsled tega nasprotoval grajenju vsake nove bojne ladije v teku prihodnjih štirih let. Naša vlada torej vendar še ni zgubila zadnjega čuta treznosti.

Delavska zmaga.

Strajkujoči uslužbeni počestne železnice v Buffalo, N. Y., so dosegli popolno zmago. Kompanija je bila prisiljena pripoznati organizacijo svojih uslužbencev, ne kar so se ti zadnji vrnili na delo. Veliko zasluge si je pridobil župan Fuhrmann, ki je kompaniji zagrozil, da bo zgubila od mesta ji dano dovoljenje, ako ne bo takoj redno poslovala na vseh progah. Ker zakon določa, da

mora biti vsak uslužbenec izurjen v obratovanju kar, je bil vsak stavkokaz aretiran, ako je poskušal voziti kako karo. Tako kompaniji ni preostajalo nič drugega kakor, da se je udala zahtevam štrajkarjev. Poleg tega so pa tudi delavci drugih strok grozili s štrajkom, ako se kompanija ne bi udala. Pritisek na kompanijo je bil nevzdržljiv in kompanija je sprevidela, da je zanjo najbolje, ako se ukloni. Štrajkarji so od veselja rajali po mestu, ko so zvedeli o zmagi. Štrajk je trajal samo šest dni, a je bil ves čas skrajno hud.

Ta zmaga je nov dokaz, kaj delavstvo lahko vse doseže, ako združeno in složno nastopa za svoje pravice.

PROTI NEDRŽAVLJANOM.

Pred par tedni smo pojasnjevali, kako se razmerje med državljanji in nedržavljanji vsak dan postruje in smo ob enem pozivljali čitatelje našega lista, da je njim v korist, ako si tem prej preskrbe državljanske pravice. Danes pa imamo poročati o slučaju, ki do skrajnosti omejuje pravice nedržavljanov. Spodnja zbornica državne zakonodaje v Californiji je namreč sprejela zakon, na podlagi katerega ne more noben nedržavljan lastovati zemlji v omenjeni državi, ali ako ni vsaj uradno izjavil, da hoče postati, to je, ako ni vzel prvega državljanškega papirja. Ta zakon določa, da vsak tujec, ki po preteku enega leta, od kar je dobil lastninsko pravico do zemlje, ni postal državljan, ali, ako ni izrazil namena postati, zgubi vse pravice do svoje zemlje, pa naj si je isto kupil, podedoval ali dobil v dar ali kakorkoli. Vsi poskusi, omiliti to postavbo, so bili od večine poslancev zavrnjeni. Prav nič dvoma ni, da bi tudi senat ali zgornja zbornica ne sprejela tega zakona.

Zaradi tega zakona so Japonci in Kitajci, naseljeni v Californiji, prišli v neprijeten položaj, ker oni po zakonu ne morejo postati državljanji. Novi zakon utegne provzročiti občutno nasprotstvo med Zdr. dr. in Japonsko. Edini izhod iz tega je, da se tudi Japoncem dovoli, da smejo postati ameriški državljanji. To bo Japonska vlada tudi zahtevala. In ako se ji ne ugodí, bo smatrala ta novi zakon za ponižanje, zaradi katerega bo prisiljena izvajati posledice.

Država Ohio bo v kratkem dobila zakon, — na podlagi katerega bodo vdove matere dobivale penzijo: in sicer za prvega otroka \$15, za vsakega naslednjega pa \$7 na mesec. Ako pomislimo, kako veliki bedi so ravno delavske vdove izpostavljene, potem lahko pojmujeemo važnost tega zakona.

Znatno poškodbo — je zadobil John Fabjančič, 469—51 ave., ko mu je padel kos železa na nogo. Zaposlem je bil pri Allis-Chalmers-u.

Stavka v Belgiji.

Splošna stavka v Belgiji se je pričela v ponedeljek popolnoma mirno, kakor so voditelji zahtevali. Takoj prvi dan je odložilo orodje okrog 350,000 delavcev. Mnogo jih ni šlo takoj prvi in drugi dan na stavko, ker je vodstvo hotelo dati vladi priliko, da sprevidi svoj položaj, predno bi štrajk dosegel kritično višino. Na ta način je vodstvo stavke naložilo vso odgovornost na rame vlade. To pa so nasprotniki delavcev izrabili ter zatrobili v svet, da se je splošna stavka ponesrečila. Voditelji delavcev so eno leto opozarjali vlado na britke posledice, ki jih bo pustila stavka za seboj, posledice, ki so v marsičem enake posledicam krvave vojne. A vlada je ostala za vse to gluha, vsled česar bo vlada sama nosila posledice.

Veliko razočaranje je za vlado dejstvo, da mnogo industrijskih podjetnikov podpira štrajkarje gnotno in moralno. To so tisti trezni elementi, ki jasno uvidevajo, v kako obupen položaj je spravila vlada in vladajoča klerikalna stranka državo. Koristi vladajoče stranke in njenih voditeljev so bile naloga vsega vladnega sistema. Pravice ljudstva so bile deseta briga za vlado. Davki so postajali neznosnejši vsak dan, pravico so vzeli strankarji v zakup in kdo je hotel biti deležen je moral najprej prisesti na strankin prapor in stem tudi na vse strankine lumparije. Pri volitvah se je podkupovalo, goljufalo in teroriziralo. Vsaka sprememba v smeri izboljšanja je bila nemogoča. Zaradi tega so vsi treznomisleči elementi sprevideli, da ni druge pomoči kakor da skupno nastopijo proti vladnim krivicam in korupciji. Stavka belgijskega delavstva je torej boj belgijskega naroda za pridobitev ugrabljenih mu pravic. Na podlagi tega nam je umevno, zakaj nedelavci podpirajo stavko. O nekem hotelirju v Bruselju se poroča, da izplača vsak teden od 20,000 do 30,000 dolarjev štrajkarjem.

Posebno značilen slučaj pa je to, da se delavstvo krčansko-socialnih organizacij ni udeležilo stavke, temveč igra vlogo izdajic.

Vrste štrajkarjev so vsako uro številnejše. Podjet je za podjetjem se ustavila in v nekaj dneh bo počivala vsa industrija. Vlada ima pripravljenega na tisoče vojaštva, a se ne upa nastopiti proti štrajkarjem, ker se boji, da se vojaštvo upre ter nastopi z orožjem v roki proti tlačiteljem naroda.

Napad na španskega kralja.

Minulo nedeljo je neki človek z imenom Rafael Sancho Elgre streljal v Madridu na španskega kralja Alfonza, ko se je ta vračal od nekih vojaških ceremonij. Ena izmed kregelj je zadela kralja na roke ter ga neznatno ranila. Le srečnemu naključju se ima kralj zahvaliti za svoje živ-

ljenje. Kaj je napadalca privadilo do tega čina, se ne da donati. Pri njem so dobili pismo, v katerem zvrta krivdo na svojo ženo. Vse okoliščine pa kažejo na to, da je napadalec slaboumen. Ko so spremljevalci in policaji nadvladali napadalca in je kralj uvidel, da je izven nevarnosti, se je obrnil proti ljustvu ter zaklical: „Živela Španija“. Od kar je nastopil vlado, je bil že petkrat napaden a je vselaj srečno ušel smrti.

Nasilja angleških sufragetk.

Od kar so zaprli voditeljico angleških sufragetk gospo Pankhurst, so nasilja njenih somišljenic na dnevnem redu, in celo taka, ki rodijo sovražnost do njihovih načel. Ravno te dni so zažgale hišo državnega poslanca v okraju Hastings. Položile so posobah tudi dinamit, predno so za-netile ogenj. Pri gašenju je nastala eksplozija, pri kateri je bil eden izmed ognjegascsev nevarno ranjen. Na ta način hočejo sufragetke vlado prisiliti, da izpusti njihovo voditeljico. Vlada se seveda tej zahtevi odločno zoperstavlja.

Mesto New Haven, Conn., — je odklonilo podporo znanega bogataša Carnegie-ja, ki je svoje milione naprešal iz delavcev v svojih jaklarnah. Carnegie je nameraval podariti temu mestu \$60,000 za ustanovitev treh knjižnic, a mestni očetje niso bili zadovoljni s pogoji, katere je stavil Carnegie in so zato odklonili darilo.

Na mrtvaškem odru se je prebudil — v New Orleans, La., lesni strokovnjak Hull iz Kansas City. Padlo je nanj drevo in vsi so mislili, da je mrtev. Takoj po prebujenju ja začel grozno kričati. Zdravniki pravijo, da bo okrevail.

Balkanske narodnosti v Milwaukee.

Kakor angleški listi trdijo, živi danes v Milwaukee 2,000 Bolgarov, 14,000 Srbov, 500 Črnogorcev in 15,000 Grkov. V tem pa niso všteti Srbi in Črnogorci, živci na West Allisu in drugih manjših mestih okrog Milwaukee. Zveza trgovcev in fabrikantov je zbrala to zadevne podatke ter namerava apelirati na Balkanske zaveznike, da se ustanovi v Milwaukee poseben konsulat za balkanske narodnosti. Milwaukee je zlasti v zadnjih par letih postalo privlačno za številne narodnosti iz jugo-vzhodne Evrope. Zadnje čase kar trumoma prihajajo sem. Tudi Slovenci v tem oziru ne zaostajajo. Število Slovencev v Milwaukee cenijo tudi drugi na 5,000. Hrvatov cenijo na 7,000, Slovakov na 1,000. Vseh „Avtrijcev“ skupaj pa na 20,000.

Uredništvo in upravnštvo. Bodočnost je v posloplju German-American Banke, na Reed st. in National Ave., v prvem nadstropju, soba št. 6. Odprto imamo do polu devetih zvečer. Tu se opravljajo vsi posli, tičeči se lista.

BODOČNOST

List za izobrazbo in napredek slovenskih delavcev v Wisconsinu in po drugih državah Unije.

IZHAJA VSAK PETEK.

Naročnina:

Za Ameriko: Za celo leto...\$1.50
Za pol leta...\$0.75
Za četrt leta...\$0.40
Za Evropo: Za celo leto...\$2.00
Za pol leta...\$1.00
Za četrt leta...\$0.50

Vsa pisma in druge pošiljatve naj se naslovijo na:

BODOČNOST

322 Reed St., Milwaukee, Wis.

Urednik in izdajatelj:

LEO ZAKRAJSEK.

BODOČNOST

(THE FUTURE)

Slovenian Weekly for Education and Progress.

Published every Friday at
322 Reed St., Milwaukee, Wis.

Advertising rates on agreement.

IZOBRAŽEVALNO DELO MED BELGIJSKIM DELAVSTVOM.

V času, ko so oči vsega sveta obrnjene na junaški boj belgijskega delavstva za enako volino pravico, je na mestu, da si natančneje ogledamo njihove organizacije, pred vsem pa taktiko, katere so se belgijski delavci posluževali pri svojem organizatoričnem delu. Jasno mora biti da le zdrava, dobra taktika zamore prinesiti vspehe, izirova vstvariti disciplinirano armado, ki je zmožna izvršiti tako velikansko nalogo, kot je organiziranje generalne stavke, predvsem pa narediti delavstvo sposobno za tak boj, ki zahteva železne discipline, in ob enem pa takih delavskih mas, ki stoje na vrhunem razredni zavednosti.

Ravno kar izdano poročilo delavskih organizacij kaže, da je v Belgiji organiziranih 258,912 delavcev, kateri redno plačujejo svoje prispevke.

Ako se računa, da je Belgija samo tako velika kakor Srbija, je število naravnost velikansko. Organizacija je razdeljena na več delov: glavni so: politična organizacija, zadružna in izobraževalna. Politično organizacijo tvorijo člani, ki prihajajo iz izobraževalnega odseka. Ti člani tvorijo najboljše del organizacije: vsak posamezen je vesten dober član ni ob enem agitator. Njihovo delo je jasno, polno moči in vspehov. V krajih, kjer še delavstvo ni zrelo za politično organizacijo, deluje izobraževalni odsek. V ta namen si je organizacija sestavila krožek predavateljev in vstanovila večerne šole. Razentega je izobraževalni odsek nastavljal dva potovalna učitelja, ki potujeta po celi državi in nosita luč napredka in svobode tudi v najtemnejše kraje.

Leta 1912 je izdal izobraževalni odsek 12,000 frankov ter raz-

polaga sedaj s premoženjem 102,990 frankov. Tako si dela belgijsko delavstvo pot v boljšo bodočnost z zdravim delovanjem. Prva naloga zanj je, probuditi delavstvo iz brezbrizja, navaditi ga misliti in ga tako pripraviti, da začne uvidevati svojo moč in svojo važnost kot proizvajalec vsega bogastva. Leta in leta težkega požrtvovalnega dela, je bilo treba, da je postalo belgijsko delavstvo zrelo za ta boj, katerega danes bojuje s tako občudovanja vredno disciplino in odločnostjo. Voditelji belgijskega delavstva so vedeli, da ne zadostuje oznanjevali samo sovraštvo do zatiralcev, kajti s tem se vzgoji samo zagrizene fanatike brez jasnih misli, nesposobne za velika uožitvena dela, ampak da je potreba delavstvo vzgojiti, da se zna boriti iz prepričanja, ne pa iz golega sovraštva, da mu je organizacija sveta stvar, ne samo igrača in športni klub. Belgijski delavci so šli pri tem po stopinjah svojih nemških in čeških sodrugov. Od njih so se naučili, da je organizacija, ki nima prave izobrazbene podlage, obsojena na negotovo bolešno životarjenje in in končno na smrt, da je nesposobna za vsako večjo akcijo, kjer je potreba železne discipline, znanja in vztrajnosti. Videli so prežalostni položaj, v katerega je porinila belgijsko delavstvo klerikalna moč, ki se v tej majhni državi kaže najbolj v tem, da je vnjej 30,000 menihov in nun. Ako bi se bo proti tej sili vodil brez prave podlage in sistematičnega dela, bi ne imela Belgija danes generalne stavke, bi ne stalo delavstvo pred boljšo bodočnostjo in črno nazadnjaštvo bi naprej razširjalo svojo vničujočo moč nad nesrečnim narodom. Od belgijskih delavcev pa se bodo morali učiti vsi, ki še sedaj hodijo pri organizacijskem delu druga pota.

PREBIVALSTVO ZDRUŽENIH DRŽAV.

Po najnovejši sodbi in podatkih znaša prebivalstvo Združenih držav okrog 96 milijonov duš. Splošno ljudsko štetje l. 1910. jih izkazuje samo 90 milijonov. Razliko pripisujejo številnim priseljencem ter velikemu številu porokov, ki je znatno večje od umrljivosti.

Sedaj imata samo še dve državi številnejše prebivalstvo kakor Združene države. Prva je Kitajska s 350 milijoni, ter Rusija s 140 milijoni. Toda državni ustroj in edinstvo prebivalstva v teh dveh državah daleč zaostaja za istim naših držav. Njuna industrija pa se z našo sploh primerjati ne da. Kar pa je glavno, je to, da danes nobena država na svetu tako hitro ne napreduje v prebivalstvu, kakor ravno Združene države.

Kako hitro raste število ameriškega prebivalstva, jasno dokazuje napredek od l. 1900. do 1910. V teh desetih letih se je število prebivalcev v Z. d. pomnožilo za 16 milijonov. V tekočem desetletju na računajo pomnožitev na 18 milijonov.

Druge najmočnejše države so: Nemčija s 65 milijoni, Avstro-Ogerska s 50 milijoni, Japonska s 46 milijoni, Angleška s 46 milijoni, Francija z 39, Italija z 39, Španjolska z 19 milijoni.

ZANIMIVOSTI.

Analfabeti v Italiji. — Italjani se radi ponašajo s svojo staro in visoko kulturo, resnično pa so glede ljudske prosvete na tisti stopnji, kakor Španija, Rusija in Južna Amerika. Nodavno je poslanec Mazza na shodu v Rimu razvijal žalostno statistiko glede prosvete v Italiji. Povedal je, da ima Italija 48,29 pr. analfabetov. Izmed vseh zakonskih parov je 46.10 pr. analfabetov. Med vojaškimi novinci je 38.60 analfabetov. Celo v Rimu je 44.17 pr. analfabetov, dočim jih je v Napolju 60 pr., Palermu 73 pr., v Cosenzi pa celo 78.18 pr. In temu se ni čuditi, ako se pomislili, da troši Italija za narodno prosveto le po 2.46 lire na osebo, dočim izdajo Zedinjene države skoraj 12, Namčija pa 9.21. Potem je seveda lahko vsako leto pri državnih proračunih prihraniti milijone, ki se porabijo potem za topove in trdnjave. Ako bi hotela doseči Italija stopnjo kulturne države, bi morala svoj proračun zvišati za šolstvo in prosveto za 80 milijonov lir. Za dekorativne namene, kakor za gledališča, opere, bengalične razsvetljave itd. se trošijo milijoni, pri tem pa trpi ljudsko učiteljstvo lakoto.

Ali se živali jokajo? — Vsakdo je že slišal pogovor o krokodilovih in mačjih solzah, a ravno pri teh dveh živalih še učenjaki dosedaj niso mogli dognati, ali res pretakajo solze. Pač pa pripovedujejo potniki, ki so notovali skozi sirijsko puščavo, da so se konji jokali vsled žeje. Tudi pri mezigih je baje opaziti, da točijo solze, ako se spodtaknejo in ranijo na nogi. Isto se pripoveduje o kameelah. Opica čestokrat glasno zajoka. Sloveči lovec Schilling pripoveduje o žirafi, ki je glasno jokala, ko se je obstrejeni približal. Tudi ježe so lovci že videli jokati, kadar izgube mlade. Gordon Kuming pripoveduje, da je videl smrtnoranjenežnega slona, ki se je jokal.

Največja knjiga na svetu — je kitajska enciklopedija „Tu-šu-či-čeng“, ki je bila tiskana v začetku 18. stoletja na ukaz in pod nadzorstvom takratnega kitajskega cesarja. Delo obsega 5020 knjig o vsem kitajskem znanju. Zadnjih 20 knjig obsega le kazalo vsebine. Celo delo ima 952,405 strani. Tiskalo se je to orjaško delo le v sto izvodih ter so jih dobili cesarski principi, ministri, visoki državni dostojanstveniki in cesarske knjižnice. Pred 25 leti je kupil eno izdajo briski muzej za 87,000 frankov.

Histerične živali. — Pri živalih je težko dokazati slaboumnost, ker pri živilih tudi ni glavnih povodov za duševno bolezen: alkoholizem in sifilis. Živčni zdravnik dr. Mainzer je opisal tri slučaje o nekaki živalski histeriji. Vsi trije slučaji se nanašajo na pse. V enem slučaju je bil psiček foksterier, ki je večkrat brez vidnega povoda obstal ter so mu otrpnile mišice, kar je trajalo pol ure do ene ure. Veš čas je držal levo nogo kvišku. Ni se ganil, ako so ga klicali in podili. Drugi pes, ki je bil parkrat ranjen, je dobil večkrat krč ter je končno ohromel. Pri tretjem psu, ki je tudi dobil krč, se je ovažalo, da je izgubil zavest, ker le nekoliko od doma odpeljan ni vedel domov, temuč je stal in tulil, dokler ga ni kdo peljal domov. Čez pol leta se mu je za-

vest popolnoma vrnila. Profesor Drexler v Prahi pravi, da veliko razburjenje pri živalih sploh povzroča krče, kakor strel v neposredni bližini, pisk lokomotive, ako nepričakovano zleti ptica pred njimi v zrak itd. Tako si je trenjba tudi razlagati hipnotiziranje žab po kačah. Znano je, da žaba ne beži, ako se pojavi pred njo velika kača, pač pa vsa prestrašena kriči in kvaka, dokler je kača ne pograbi.

Ljudje prežvekovalci. — Angleški zdravnik dr. Brokebank pripoveduje o neki rodbini, v kateri so sami prežvekovalci že v petem kolenu. Zdravnik ni mogel dognati, ali je temu vzrok abnormálnost želodca ali le navada. Dejstvo je, da vsi člani te rodbine kmalu po obedu brez kake slabosti s posebno slastjo dobe zaužite jedi nazaj v usta, da jih še enkrat prežvečijo in požrejo ali pa izpljuvajo. Pri tem nimajo jedila zoprnege duha in okusa. Nekaterim je pač mogoče, da se premagajo prežvekovanja, posebno v navzočnosti tujih ljudi, toda posledica je, da želodec potem slabo prebavlja.

Koliko umetnega plina (gas) se porabi na svetu? — Na podlagi raznih statistik se je dognalo, da se je lansko leto na vsem svetu porabilo nekako 620,000,000,000 (620 bilijonov) kubičnih čevljev umetnega plina. Za produciranje tega plina se je porabilo 60 milijonov ton premoga. Poleg plina se je iz tega premoga produciralo tudi 30 milijonov ton koksa. Največ umetnega plina se porabi v Londonu. Temu sledijo mesta: Amsterdam, Berlin, New York in Paris.

Moč lokomotive. — „Velika“ lokomotiva Virginian železnice tehta z vsem skupaj 376 ton ter more vleči 155 naloženih 50-tonskih tovornih kar s hitrostjo desetih milj na uro. Iz tega je razvidno, kako velikansko moč ima ena sama lokomotiva.

Stroj za štetje denarja je v rabi v zveznem finančnem departmentu. Do pred kratkem se je ves denar štel na roke, a nova iznajdba stroja za štetje papirnatega denarja se je izkazala za tako praktično, da pride v kratkem dvanaest takih strojev v rabo. Stroj prešteje 35,000 bankovcev na dan, dočim more najizurjenější števec prešteti na dan samo 15,000 bankovcev. Stroj šteje lahko ob enem tri vrste denarja. Kadar pade 99 bankovcev v žakelj, stroj sam opozori operatorja, ki potem vsakih sto zveže v en zvezek.

Nove vrste rastline z imenom „dešin“ hoče zvezin urad za poljedelstvo vvesti med ameriške farmarje. Ta rastlina ima krompirju podoben sad, samo da ima ta lakničasto lupino. Docela različna od promptirja pa ima nova rastlina steblo, na katerih raste veliko lopatičasto pirje. Pravijo, da je sad dešina zelo mesnat ter okusen.

Nove nemške bojne ladije bodo opremljene s topovi, kojih cevne luknje bodo široke 16 inč. Ti topovi bodo lahko izstreljevali projektil, težke blizu ene tone. Bojno navdušenje domišljavega nemškega cesarja se torej kaže na vseh koncih in krajih. Vprašanje je samo, koliko časa bo nemški narod voljan nositi breme, katero mu nalaga to nesmiselno početje.

Obuvala

vseh vrst po najnižjih cenah: za moške od \$1.50 do \$4.00 za ženske od \$1.00 do \$3.50 za otroke od 50c do \$2.50 Naš namen je vas vselej zadovoljiti.

Ahrens & Vahl

355—Grove Street.

Borchardt Bros.

KROJAČNICA, ZALOGA OP.

LEK IN DRUGE MOŠKE OPRAVE.

Cene zmerne, blago trpežno in postrežba točna.

347—349 GROVE STREET.

J. KLEIMAN

315—Reed st.

Priporoča zalogo moških oblek in druge oprave, kufrov čevljev itd. — VSE PO NAJNIZJŠIH CENAH.

ROWAN, KALAHER & STOECKER

priporočajo svojo odvetniško pisarno.

322—Reed st.—Room 15.

Telefon: South 27.

SLOVENSKO-HRVATSKA BRIVNICA.

Brijem in strižem po amerškem in starokrajškem načinu. Čistim obraz lišajeve in mozoljeve z električnim strojem. Postrežbatočna, cene stalne. Se priporoča.

FRANK TUSHEK,

286—1st Ave.

NAJBOLJŠE OBLEKE

izdeluje po meri

J. KRAINIC

317 Florida St., MILWAUKEE, WIS.

Ter popravlja čisti pegla in barva stare

Najboljše delo in najnižje cene

Posebno ugodne prilike

pri posestvih

\$3,800 za dobro nastropno hišo na Virginia st. Lahki pogoji.
\$2,800 za prostorno dvo-nadstropno hišo na South Pierce st.—Lahki pogoji.
\$2,200 za dve hiši na Hanover st. Lahki pogoji.
\$5,500 za tri dvonadstropne hiše na Park st.—Lahki pogoji.
\$4,400 za lepo hišo na South Pierce st.
\$4,400 za hišo za štiri družine ter eno manjšo hišico na 4. ave.
\$4,200 za obsežno deset-sobno hišo iz opeke na Grove st.
\$5,500 za trdno prodajalno in stanovanje iz opeke na Grove st.
\$4,900 za salon in posestvo na Grove st.
\$4,500 za grocerijo in posestvo na Grove st.
\$400 za prazno loto na West Al-lisu.
\$575 za mesnico na Grove st.

B. MORSE,

418—National ave. Tel. So. 212.

Milwaukee in okolica.

Dosti dela.

Superintendent Wisconsinke brezplačne delovne posredovalnice H. J. Beckerle je izdal izjavo, iz katere je razvidno, da je sedaj dosti dela v Milwaukee in da delavci celo primanjkuje. Dejal je: „Povpraševanje po delavcih je tako veliko, da jih v največ strokah primanjkuje. Vsak dan pride do od deset do petnajst farmerjev, ki odvedo seboj dalevce na delo na polju. Plača teh znaša od \$25 do 35 na mesec ter hrane. Dosti teh služb je stalnih.“

Veliko je povpraševanje po delavcih za livarne, s plačo 18½ na teden, kar je 2 centa na uro več kakor lansko leto. Pomanjkanje delavcev te vrste je zelo občutno. — Veliko se potrebuje delavcev tudi pri stavbinski obrti, posebno neizkušenih delavcev, kakor koparjev, cementnih delavcev itd. Kontraktorji plačujejo te vrste delavcem 22—25 centov na uro, kar pomeni povišanje 5 centov na uro od lanskega leta. — Znatno je tudi povpraševanje po mašinistih. Stavbeni mizarji pridejo na vrsto v teku par tednov, ko bodo predpriprave za stavbe gotove.“

Številno je povpraševanje po delavcih tudi izven mesta, toda na ta se posredovalnica ne more ozirati, prvič, ker so plače izven mesta nižje, drugič, ker delavcev primanjkuje in vsakdo lahko dobi delo v mestu.

Živimo torej v času obilnega dela, a vprašanje je samo, koliko časa bo ze vse to trajalo. Poleg tega so pa tudi plače v največ službah naravnost sramotno nizke, čisto se upošteva sedanja visoka inflacija.

Kdor ne bo dobil sedeža na kar ni temu ne bo treba plačati voznine. — To je vsebina predloga, katerega je sprejela spodnja zbornica wisconsinke državne zakonodaje v Madisonu. Leta in leta se že prebivalstvo večjih mest pritožuje zaradi škandaloznih tramvajev, ki vladajo na pocestnih železnicah, zlasti zvečer in zjutraj, ko hodijo ljudje na delo, očiroma z dela. Prošnja za prošnjo se je že poslala na upravo teh družb, a vse zastoj. Promet je ostal tak, kakoršen je bil. Da se pa enkrat za vselej naredi konec takim razmeram, je bil v Madisonu stavljen predlog, da oni potniki, ki ne dobe sedeža na tramvaju, niso primorani plačati voznine, ako kompanija na opomin državne železniške komisije ni preskrbelo zadostno število kar. Storo gotovo bo ta predlog tudi senat sprejel.

Polica j ropar. — Hugo Kelling, ki je pet let vestno opravljal policijsko službo, je postal cestni ropar. V nedeljo večer je ustavil predsednika in blagajnika nekega kluba ter z revolverjem v roki od njega zahteval denarja. Napačnik je Kellinga ovadil, vsled česar je prišel pred sodišče. Tu je Kelling izjavil, da je njegova plača tako majhna, da na noben način ni mogel zadostno podpirati svoje družine in je zaradi tega odredel v dolgoročno. Da bi si izboljšal svoj položaj, je izvršil omenjeni čin. Njegova žena in otroci sta izjavila, da mora biti Kelling bolan na umu in da naj ga zato zdravniško preišče. Ko ga so privedli pred sodnika Bannona, se je nezavesten zgrudil na tla od grozne duševne bolelosti.

Organiziranje usnjarskih delavcev. — V ponedeljek večer je bil v Brisbane hali shod usnjarskih delavcev. Govoril je predsednik mednarodne unije usnjarskih delavcev W. E. Ryan in sicer o potrebi in vrednosti organizacije. navajal je velike vspehe, katere so dosegli delavci te stroke potom svoje organizacije v Chicago, kjer so danes delavci bolje plačani kakor kjerkoli. Delavci morajo imeti v boju proti svojim izkoriščevalcem močno zaslombo, sicer je njihov boj brezuspešen. Tako zaslombo je pa mogoče dobiti samo v organizaciji. Na tem shodu se je sklenilo, da se prične z resnim delom za pridobivanje novih članov. O tem ob priliki zopet izpregovorimo.

Sumljive hotele in prenočišča. — so vzele mestne oblasti vsled števila pritožeb na piko. Sklenile so, da se ti prostori večkrat preiščejo in da se vsakogar, ki se ne more zadostno izkazati, aretira ter njegovo ime objavi v časopisih. S tem hočejo poboljšati številne moralne grešnike, kajti javnosti se vsakdo bolj boji kakor ječe, ali pa kake druge kazni.

„Pijanica plezala po National Avenue“. — Pod tem naslovom je prišel časopis The Times naslednjo notico: Vse bi bili dobro, samo da ni tlak na Grove st. in National ave. postal docela nezanesljiv. Začel se je premikati gori in doli, naprej in nazaj in poslopja so se vrtela okrog na jakko smešen način. V strachu, da izgubita življenje, sta se oklepala svetilniškega stojala na vogalu Anton U. in Nik S. Nista si upala naprej v takem groznem viharju in zato sta eden pri drugem iskala pomoči. U. je večkrat poskusil, da bi se na kak način preril naprej, a tlak je vselej poskočil in ga sunil v obraz. Končno je sklenil, da bo kljub vsem zaprekam spravil svoj „tovor“ domov in to po vseh štirih: po rokah in kolenih. S. je videl to predstavo in ji takoj sledil. Oba možakarja sta se nato previdno plazila naprej. Pol bloka stran je stal policaj Lange, ki je ves ta „teater“ dlje časa opazoval in končno spredel, da je čas, da poseže v mes. Ko je dospel do kače posnemajočih junakov, je zgrabil U... na za ovratnik, ga postavil na noge ter prislonil na svetilnik. Ko se je vrnil k S...ju, je našel, da je ta podlegel hudemu boju. Vlegel se je na hrbet, zaprl oči ter mirno zaspal.

Morali so ga dvigniti na patrolni voz.

„Sram vaju bodi“. je dejal sodnik, ko sta prišla grešnika predenj.

„Res je“, se je odrezal Tone ter se obrnil z nasmehom proti Niku.

„Pojdi se solit“, je šepetal Nik“, ampak povem ti, to pa je bil maček in pol“.

„Petnajst dni za vsakega izmed vaju“ je določil sodnik Neelen.

Do časa, ko odslužita svoj zasluženi pokoj, bodo pa tlak na National ave. že „pofiksali“, da se ne bo več majal ter tako enkrat za vselej pustil take pivske bratce, kakor sta Tone in Nik, v miru.

Park v petem vardu. — Zadnji čas so nekateri ljudje skušali na vse načine, da bi prebivalce pete-

ga varda oiganiili za park, katerega so si z največjo težavo zagotovili. Po velikem trudu prejšnjega aldermana tega varda Mikkelsona, je mesto kupilo blok med National ave., Hanover, S. Pierce in Greenbush st., z namenom, da se tu napravi park, katerega prebivalstvo tega varda tako nujno potrebuje, zlasti poleti. Par špekulantov pa je hotelo na tem prostoru postaviti tržnico. Sedaj pa je mestni pravdnik določil, da se ta prostor ne sme za nič drugega porabiti kakor za park. Ako bi se ga hotelo za kaj drugega porabiti, bi morala državna zakonodaja sprejeti novo določbo za to. Na podlagi te izjave so se tudi trgovci tega dela mesta zvezeli za park. Imejmo torej upanje, da ga naposled vendarle dobimo. To je za nas tem važnejše, ker bo nekako v sredini naše slovenske naselbine in smo v njem Slovenci zainteresirani.

Ne puščajte denarja doma. — Kako nevarno je puščati denar doma po kufrih, britko občuti Jakob Bodanok, 374 Scott st., kateremu je neznani tat ukradel iz kufra 105 dolarjev. Tat je prišel v hišo skozi okno v pritličju. Tako je Bodanok po svoji nepredvidnosti prišel ob svoj težko prisluzeni denar. Rojaki, to naj bo za vas šola, da ne bodete puščali doma denarja. Ko je denar zginel, je zastoj tarnati in moledovati. Naložite ga na banko ali pa na kak drug varen kraj. Trgovska družba „Ilirija“ sprejema hranilne vloge in jih obrestuje višje kakor vsaka banka. Poleg tega pa nudi boljše garancijo kakor vsaka banka, ker ima svoje zemljišče, katerega ne more nihče ukrasti. Uradne ure so vsak četrtek od polu osmih do devetih zvečer.

Njen urad je na 405 S. Pierce street.

Zopet pretep. — V nedeljo večer so zopet alkoholni duhovi deževali v enem po naših salonih na Reed st., ko so pesti in vrčki igrali glavno vlogo. Slovenska kri se kar noče ohladiti v žilah nekaterih naših vročekrvnežev. Menda bo res treba take peteline z imeni objaviti, da bodo dali mir.

Igralci pozor! Ker se je pokazala očevidna potreba po zopetni ustanovitvi samostojnega dramatičnega odseka, se tem potom sklicuje ustanovni sestanek v nedeljo dopoldne, 20. t. m., pri Louis Bergantu, 257—1. Ave. Začetek ob 10. uri. Vsadko, ki se zanima za dramatiko, je dobrodošel.

Dramatika je postala nujna potreba v našem življenju in danes naše prireditve niso več privlačne, ako niso združene s predstavo, kajti ljudje hočeje tudi nekaj užitka za denar, ki ga zapravijo na veseliceah. Na drugi strani pa imamo tudi dovolj sposobnih in nadarjenih igralcev, ki so pripravljeni žrtvovati svoj prosti čas za učenje iger, Igralci, na Vas je sedaj ležee, kako se bo nadaljevalo pričetno delo na dramatičnem polju. Naselbina je pokazala s svojimi udeležbami; da ve ceniti vrednost dramatike in s tem tudi Vaš trud. Vaša dolžnost je, da tudi v bodoče zastavljate svoje zmožnosti temu važnemu izobraževalnemu predmetu. Prišel je tudi čas, da razširite svoj delokrog tudi izven Milwaukee; kako in kdaj, se bo odločilo v nedeljo dopoldne. Torej na svidenje.

Frank Puncer, režiser.

Zabavni večer priredi v soboto večer Slov. del. izob. društvo v svojih prostorih na 425 Virginia street. Posebnost tega večera bo igranje svetovno znane igre „Šah“. Igral se bo v treh partijah. Poleg tega bodo še razne druge igre na razpolago udeležnikom. Kdor se hoče nekaj ur vresnici bobro zabavati, naj pride! Vsakdo dobrodošel, tudi nečlani!

Pevski zbor „Naprej“ je sklenil na svoji zadnji seji, da priredi v najkrajši bodočnosti koncert v Port Washingtonu., in sicer s sodelovanjem tamburašev in dramatikov. Ker je bilo do sedaj vse premalo vzajemnosti med soslednjimi naselbinami, ta sklep „Napreja“ kar najiskrenejše pozdravljamo. Le tako naprej! Najlepši vspeh ne morejo izostati!

DRUŠTVAM. — Ako ima vaše društvo veselico, kegljanje ali kako drugo prireditev, naj odborni-

ki ne pozabijo tega naznaniti „Bodočnosti“, potom katere bo zvedela vsa naselbina. Boljša reklama kakor vsaki naboljši plakati je list, ki hodi na dom vseh onih, katerim je reklama namenjena. Društva, poslužujte se v prvi vrsti lista za vse reklamne svrhe.

Najboljše slike

prifotografiranju poročnih in

in drugih skupin

Izdeluje znani in izurjeni

FOTOGRAF

L. HAGENDORFF

173 Reed St., vogal Oregon St.

ki ima najboljši fotografiski atelje

Nad 150 slov. družin

se je že naselilo na Wilardu, Wis., in okolici. Vsi so zadovoljni z zemljo. Zakaj bi se tudi Vi ne naselili med njimi ter postali samo stojni gospodarji katerim se ni treba bati bodočnosti. Aker stane samo 18 dolarjev. Plačuje se lahko v mesečnih obrokih po \$12.50. Slovenci imajo tu svojo državno šolo svojo cerkev, pošto, mlekarne, prcdajalne, tovarno za konzerviranje kumar, v kratkem dobe celo svojo moderno sirarno. Kar je najvažnejše je to, da imajo Slovenci občinski odbor v svojih rokah. Še danes pišite po pojasnila na: Adria Colonization Co., 322 Reed St., Room 6, Milwaukee, Wis. Ig. Kusljan, upravnik.

Postojte!

Kadar ste lačni, kadar ste žejni, kadar ste brez strehe, pridite k meni in bodete najbolje postreženi!

Pozor!

Prodajam tudi vozne listke za vse prekmorske črte po nanižjih cenah. Tudi pošiljam denar v staro domovino najceneje, najhitreje in najtočneje!

Čitajte!

Louis Bewetz, 198 1-st Ave., Milwaukee, Wis.
Telefon: South 4680.

Izurjen slovenski fotograf

Izdelujem lepe poročne in obhajilne slike, kakor tudi slike za vse druge prilike. Z vsakim naročilom poročnih in obhajilnih slik napravim brezplačno sliko v velikosti 16x20 palcev.

Na zahtevo napravim slike tudi v vsakovrstnih krasnih barvah. Predelujem tudi druge slike ter jih povečujem v vsaki velikosti.

Če je treba grem fotografirat, kamor kdo želi, tudi ponoči na pr. na veselice, svatbe, botrine itd.

Zakaj hoditi drugam, ako Vam vaš rojak ravno tako dobro postreže!

Priporočam se cenjenin rojakom Slovincem ter Hrvatom za obilen poset

FRANK SKOK 438 52-nd Ave., West Allis, Wis.
(Ravno zraven slovenske cerkve.)

POZOR!

ROJAKI!

Sledeče tri pijače so pristne in importirane in izdelane iz zelišč za okrepanje človega in njegovega zdravja. Te so:

Kranjski Brinjevec,
Slivovic,
Tropinovec,
High Life Bitters, A. Horvato Veno, katero prodaja A HORWAT, JOLIET, ILL.

Pozor!

Gostilničarji!

Shranite moj naslov in piš te po cenik, ker bo v Vašo korist! Ako k naročilom priložite denar, Vam dam več popusta, kakor jaz zapravim, kedar prodajam in kolektam, ker si prihranim zamudo časa, vožnje in potne troške. Dobiček je torej Vaš! Moja trdka je prva in edina slovenska samostojna trdka, ki importira žganje direktno iz kranjske. Prodajam tudi ceneje, ker nimam stroškov z dragimi agenti.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

ZABAVNI DEL.

Veseli Janez.

Lepa pravljica.

Spisal Rado Murnik.

Star oče je imel troje kajonov. Nastarejši, Šilo, je čevljaril. Obuvala je znal delati pa krpiti in dreto vleči tako ročno in hitro, da se mu je čudil vsakdo. Navzlic temu je pričevljaril le malo. Ljudje so hodili najrajši bos; in še, kadar je krevsal kdo v mesto, je nosil čevlje v rokah namestu na nogah.

Nitka, drugi sin, je krojačil. Meriti, prikrajati, šivati, likati pa tudi računati je znal tako spretno in naglo, da so ljudje odpirali oči, ušesa in usta, posebno, kadar je bilo treba plačati. Kljub temu je prikrojačil le malo. Ljudje so čepeli večinoma rajši umazani, raz trgani in vinjeni po gostilnicah, kakor da bi nosili trezni lepo obleko.

Najmlajši kajon, Janez, je bil pa velik lenuh. Noč in dan je ležal za pečjo in dremal ali pa premišljeval stotere stvari. Bil je vseh muh poln, zlasti pa se je znal lagati, jesti in piti, da nikoli nič takega in enakega. Akotudi marsikdaj ni imel nobenega posebnega groša v žepu, je bil vedno židane volje. Kadar doma ni bilo niti slane kropa za večerjo, je pa za pečjo delal na orglice, dokler niso bili siti vsi štirje. Tako so živeli sicer slabo, toda prav poceni.

Naposled pa se je stari oča le naveličal tega životarjenja. Poklical je vse tri sinove prade in jim je dajal, rekoč:

„Preljubi moji kajoni! Veliki reveži smo, sami berači. Slabi časi so, zaslužka ni nobenega. Prestar sem že, da bi hodil prosit vbo gajme; opešal mi je vid in sluh, roka se mi trese, zastaja mi noga in smeja se mi otročaji. Ali tudi vi trije zaslužite doma premalo. Pa pojdi malo po svetu, Šilo, ti, ki si najstarejši in najmodrejši! Nemara pa le nameriš na srečo in pridobiš in prineseš toliko s sabo, da bomo laglje in bolje živeli tu doma.“

„Zakaj pa ravno jaz?“ se je ustavljajl Šilo. „Mar naj gre Janez, ki je mlajši in hodi laglje.“

„Kaj bo Janez?“ je ugovarjal starec. „Janez je preneumen, pa tudi zapije vse sproti ali celo na puf. Le ti pojdi, ti!“

„Že vidim, da prej ne boste nehali prodajati sitnosti, dokler ne grem“, je godrnjal čevljar. „Pa bodi v božjem imenu!“

Drugo jutro zarana pomeče Šilo svoje orodje v popotno torbo in se napoti v beli božji svet. Dolgo ne sreča žive duše. Ker je hudo vroče, jo krene v gozd. Tam pa zagleda zlatorogega srnjaka v zanki.

„Reši me, ljubi popotnik“, ječi srnjak, „reši me in izpolni se ti najbolj vroča želja.“

„Bomo videli, če bo res“, de neverni čevljar, preščiipne zanko in prime srnjaka za zlate rogove. „Veš, kaj si želim? Da bi mogel v enem trenutku narediti toliko čevljev, škornjev in copat, kolikor bi sam hotel!“

Tedaj se zabliška na tleh zlat čevljarski nož.

„Vzemi krivec“, veli srnjak. „Ako ga le pokažeš usnjo, je zaželeno obutalo že gotovo!“

„Ta pa ni slaba!“ se obraduje

Šilo in shrani dragoceni nož. Tedaj zagleda staro ženo.

„Poljubi me!“ prosi ženica mladčiča.

„O kaj pa!“ se zagrohota čevljar. „Tako grdo staro babo! Saj je zalih mladih deklet dosti.“

Zdajci pa se izpremeni odurna starka v prekrasno mlado dekle. Skozi kratko belo obleko in dolge zlate lase blešči prebelo telo kakor sneg in iz bledega obraza svetijo oči kakor zvezdi nebeški.

„Ako bi me bil poljubil, bi se ti bila izpolnila še ena želja!“ mu reče z nagajivim nasmehom.

„Vila!“ klikne Šilo in jo hoče zdaj poljubiti z odličnim spoštovanjem. Vila pa porogljivo namrdne obrazek, pokaže čevljarku osla in odjaha na zlatorogem srnjaku.

Malo poparjen potuje Šilo dalje in dospe čez devet dolin in devet gora v deveto pred sijajen grad; z najvišjega stolpa plapolala velika črna zastava.

„Kdo si?“ ga vpraša vratar.

„Čevljar Šilo.“

„Ravno prav si prišel. Hudo pogrešamo novih čevljev. Le noter!“

Spuste most in odpro težka vrata. Šilo stopi na grajsko dvorišče. Tam uzre devetdeset vojščakov in devet pažetov. Vsi so imeli raztrgane čevlje. Iz okna pa sta gledala sam presvetli kralj devete dežele in njegova prelepa hči Hopsasa.

„Kdo si?“ ga vpraša kralj Uroš.

„Šilo, najboljši čevljar vsega sveta.“

„O — beži no, beži! Ali se upaš narediti do jutri opoldne vsem mojim vojščakom in pažetom nove čevlje!“

„Meni prava igrača. Dajte mi samo usnjo!“

„Dobro. Ako dogotoviš delo, dobiš tri velika zlata jabolka. Ako ne, ti pa odrobi rabelj glavo!“

Šilo dobro je in pije do polnoči in spi do enastih dopoldne. Vsi se že vesele, da odleti iahkomiselnemu lenuhu v kratkem glava. On pa si da prinesiti usnjo, mu pokaže zlati krivec in naenkrat stoji devetindevetdeset parov novih čevljev pred zavzetim kraljem! par prav majnih in krasnih čevljevcev pa pokloni Šilo kraljični Hopsasi.

„Zakaj pa imate črno zastavo?“ vpraša čevljar.

„Oh“, odvrne kralj Uroš žalostno. „Pesoglavce iz nemške dežele se mi je prištulil v grad in pravi, da ne gre prej odtod, preden ne pride kdo, ki bo znal bolje piti kakor on. Poizkusi se z njim! Ako ga premagaš, ti dam hčer za ženo in vse kraljestvo povrh.“

Ako ne, moraš dati pa dobljena tri jabolka in krivec nasprotniku.“

Šilo jame piti s pesoglavcem, pa omaga in zaspi o polnoči. Čemerin in prazen jo primaha domov.

Enako se dogodi Nitki. Srnjak mu da zlato iglo, Nitka jo pakože v gradu in blago se izpremeni v obleke. Prisluzena tri jabolka in čarovniško iglo pa mora dati pesoglavcu že zvečer. Ves potrt pridele domov.

„Bog pomagaj, kaj bo pa zdaj?“ je tožil stari oče. „Jemnasta, jemnasta, zdaj smo prav taki berači kakor prej.“

Zdaj se je vzravnal veseli Janez

za pečjo, koder je bil zvesto poslušal žalostni zgodbi obeh starejših bratov. Zazehal je in se oglašil:

„Oča, kaj pa, ko bi šel tudi jaz malo po svetu?“

„Oh, kaj še!“ se je bridko nasmehnil starec in pomilovalno pogledal svojega najmlajšega sina. „Ti bi pa že kaj opravil, si-roti!“

„I, zakaj pa ne?“

„Oh, kaj boš ti revež, ki si najbolj neumen med vsemi tremi“, ga je zavrnil oče nejevoljno. „Saj ne znaš drugega kakor dobro pupcati in papeati in lenobo pasti za pečjo. Bog se usmili!“

„Karkoli človek zna, je dobro in mu utegne koristiti danes ali jutri“, je dejal Janez ponižno. „Prosim vas, blagoslovite me, ljubi oče! Potem pa kar pojdem!“

„Šilo in Nitka, oba sta prišla, željna in lačna in prazna domov“, je javkal stari mož: „Bog ve, kako se bo godilo šele tebi.“

Naposled pa je le blagoslovil svojega najmlajšega sina in Janez je odpotoval veselo, akotudi sta se mu posmehovala starejša kajona. Ustavil se je v vsaki krčmi. Povsodi se je lagal, da ima doma srebrno jablan, ki rodi zlata jabolka. Pil je brezskrbno in obetal, da že plača, kadar se vrne. Potemtakem je bil zmerom prav židane volje.

Pride v gozd. Tam zagleda zlatorogega jelena, tiččega z rogovjem v močnem grmovju.

„Lepo te prosim, pomagaj mi, ljubi popotnik!“ ječi jelen milo. „Reši me in izpolni se ti tvoja najljubša želja!“

„Takoj, potrpi samo malo, dragi jelenček!“ veli Janez, preseka gosto vejevje in pogladi otetega jelena po ponosni glavi.

„Bodi previden, ljubi mladenič, in ne želi si kaj nes pametnega ali malenkostnega! Premisli si dobro!“

„I, kaj bi dolgo izbiral!“ odvrne Janez naglo. „Veš kaj? Želim si, da bi mogel piti, kolikor bom hotel!“

„O ti nes pametni človek!“ klikne žalostno. „Privoščil bi ti, da bi si bil izbral vse kaj boljšega, na primer večno izveličanje.“

„Večno izveličanje naj si zasluži dober kristjan sam“, se odreže Janez modro. „Ali bo kaj ali ne bo nič? Ali bom imel zmerom toliko pijače kolikor bom hotel?“

Jelen mu pokina otožno. Janez ga lepo zahvali. Kar zagleda odušno baburo.

„Aha, to je pa tista vila, ki sta o njej pripovedovala doma moja ljuba brata!“ si misli veseli Janez. „Grda je res kakor kočevski greh, pa saj bo v kratkem vsa drugačna!“

„Poljubi me, zali mladenič!“ prosi stara baba.

„Zakaj pa ne!“ odvrne Janez in jo poljubi nemudoma.

Hitratu se izpremeni ostudna starka v prelepo mlado deklico. Kakor sneg ji bolešče prekrasni udje skozi prozorno obleko in dolge zlate lase; iz prebelega obraza žare omamljivosladke oči.

„Presneto je lepa!“ si je mislil veseli Janez. In ker ni bil tako neumen kakor njegova brata, jo je naglo objel in z občutkom poljubil na božanstvena usta.

Vila pa mu zažuga s prstom in mu pravi: „Ker si me poljubil prej, ko sem te prisola, se ti izpolni še ena želja. Bodi pameten in ne želi si kaj ničevega!“

Vilin glas je tako rajskomil, da se fantu kar vrti v glavi.

„Kako je lepa!“ preudarja natihoma. „Pa kaj, ko se tako rada izpreminja v staro babo. Pa saj kraljična Hopsasa na onem gradu tudi ni napačna, kakor sta pridruživši v princzinjo.“

„No, kaj si želiš?“ vpraša vila iznova.

„Veš kaj prijateljica? Prej sem si želel, da bi mi nikdar ne pošla pijača. Toda nerodno je, da ima človek mačka. Želim si zatorej, da bi bil od pijače samo malo bolj židane volje, nikar pa da bi mi škodovala!“

Lepa vila mu natakne zlat prstan na mezinco in odjezdi na zlatorogem jelenu. Veselo potuje Janez dalje in pride čez devet dolin in devet gora v deveto deželo k belemu gradu; še vedno plapolala z najvišjega stolpa črna zastava.

Spuste most, odpro težka železna vrata in Janez stopi na grajsko dvorišče. Na balkonu stoji sam presvetli kralj devete dežele in zraven njega toči njegova hči Hopsasa solze, tako debele ko vinske jagode.

„Že zdaj je punca zala, ko se joka“, si misli Janez. „Kako brhka bo dečla šele, kadar se bo držala na smeh!“

„Kdo si?“ ga vpraša kralj Uroš.

„Janez, prvi vinski bratec na svetu!“

„Čast tebi, če je res!“ se oveseli kralj. „Prišel si ravno prav. V grad se mi je vrnil pesoglavce iz nemške dežele. Izprva je bil gost ponižen, potlej se je pa preobjedel pri nas in zdaj nam hoče biti prvi gospod. Pravi, da ne pojde prej odtod, dokler ne pride kdo, ki ga premaga pri prijači. In po vsej sili hoče imeti mojo hčerko. Ako ga premagaš, ti dam kraljično za ženo in še kraljestvo povrh, ker si fant od fare! Ako ne, ti pa odgrizne pasja pošast glavo! Če si res tak junak, poizkusi se z njim!“

Lepa princezinja se nežno usekne, se neha jokati in prav milo pogleda Janeza.

Janez pa pravi kralju in kraljični: „Le kar nič se ne bojita! Kje pa že imate tistega pesoglavca? Kar precej se udarim z njim — presneto sem že žejen!“

Pokažejo mu v prvo nadstropje.

Ondi sedi požrešni pritepenec s lastnih pečenkah in sladkih pekah in zajema vino s korcem velikega soda. Ko zagleda Janeza, zatuli strašno in se mu posmehuje in ga zbada. Janez mirno sede za mizo in niti s kramljem očesa ne pogleda pasje pošasti. Tako pijeta tri tedne zaporedoma.

„Ali se udaš ali ne, Janez?“ vpraša pesoglavce, ki je imel kapitalnega mačka.

Janez pa le še pije iz korca. Tako se izkušata še tri dni.

„Ali se udaš ali ne, ljubi nez?“ jeclja pesoglavce, že bolan na jetrih in ledvicah. „Storim ti nič žalega.“

Janez pa le pije in pije. Pesoglavcu je peklenko slabo. Vendar vztraja še tri ure.

„Ali se udaš ali ne, predra prijatelj?“ zastoka pritepenec napol mrtev. „Ako se udaš, se ne dotaknem in ti podarim vsa dragocenosti, kolikor sem jih mogel grabiti v deveti deželi.“

Janez pa lepo mirno vstane in zakliče skozi okno na dvorišče: „Kjer so trepetaje čakali odločitev kralj, kraljična in drugi: Prišim, pošljite koga k mojemu očetu po zimsko obleko, zakaj izkramljati se hočem še vso zimo!“

Ko pesoglavce sliši te besede, omedli in pade na tla. Janez pa na brusi svoj pipec, odreže pritepenec glavo in jo vrže nad dvorišče.

Zdaj pa veselja ni bilo ne kralja ne kraja. Sneli so črno zastavo in razobesili pisanih. Muziciral streljali in zvonili se venomer, da so že kar ušesa bolela Janeza. On pa je povabil očeta in brata k sebi, vzel kraljično Hopsaso in vedno židane volje, toda zmerom razen vladal deveto deželo.

Kadar rabite

kolem, drva ali ekspres ali kadar se selite

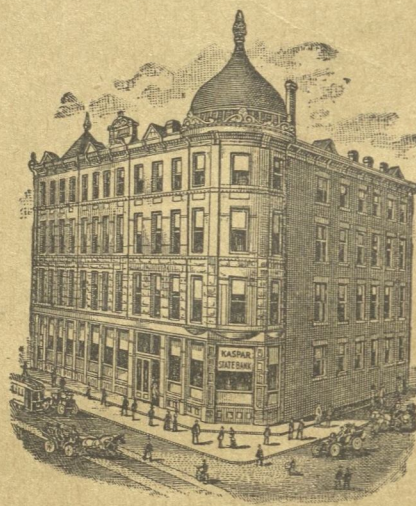
obrnite se vselej na rojaka

FRANK BRULCA

427 Virginia St.

Telephone South 1478

Slovenci podpirajte svojega rojaka!

Prodajamo

Parobrodne listke za vse najboljše prekmorske črte po kompanijskih cenah.

Sloven. Narod. Podporna Jednota vrši svoj denarni promet z Kaspar Državno Banko.

Pišite na nas v slovenskem jeziku. Kdor hoče biti pošteno postrežen, naj se obrne do Kaspar Državne Banke!

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Milwauskim Slovencem priporočamo Kaspar Državno Banko. Prejema denar na hranilne vloge in daje 3 obresti.

Vse vloge pod državnim nadzorstvom!

Pošiljamo denar v staro domovino po zmernih cenah. Na tisoče Slovencev pošilja pri nas denar, Zakaj ne Vi?!